

Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR)
Center for Ecology and Sustainable Development
CEKOR, Korzo 15/13, 24 000 Subotica, SERBIA
Fax:381 (0) 24 523 191, www.cekor.org

Saopštenje za javnost: Kostolac i druge „nove termo centrale“ će potopiti brod srpske ekonomije i društvenog razvoja

Vlada Republike Srbije je odlučila da makroekonomski brod Srbije nasuče na sprud destruktivne energetske politike i besperspektivnih investicija u infrastrukturu za proizvodnju i spaljivanje uglja.

Istorija se ponavlja kada je srpska energetika u pitanju.

Vlada Republike Srbije je odlučila da se ogлуši o glas razuma i odlučila je da ponovi greške vlasti Socijalističke Jugoslavije i da nastavi bespoštednu trku ka dnu prezaduženosti (trenutno preko 80% bruto nacionalnog dohotka), industrijskog kolapsa, nezaposlenosti, razarajućeg zagađenja, tehnološkog i industrijskog zaostajanja i da onemogući uspostavljanje uslova za prelazak na zelenu, na lokalnim resursima i štednji energije baziranu te tehnološki inovativnu i socijalno odgovornu ekonomiju.

Vlada Srbije je uplatila 105 miliona dolara kineskoj kompaniji za Kostolac jedan i dva.

Vlada je to odlučila opredeljujući ono malo finansijskih resursa koje je iscedila iz prezaduženog, socijalno i ekonomski poniženog građanstva Srbije u razvoj i procvat globalnih (u ovom slučaju kineskih) tehničko-tehnoloških giganta koji će pod prividno povoljnim uslovima zapravo potpuno zarobiti srpsku ekonomiju u okove globalnog finansijskog oligopola, bez ikakve nade da će se ekonomija Srbije izvući iz spirale prezaduženosti. A ta prezaduženost je gle čuda počela upravo dramatičnim i neodrživim investicijama u lignitski energetski kompleks tokom 1970 tih i 1980 tih godina, koja može u našoj trenutnoj situaciji zbog neaktiviranja ovim sredstvima domaće ekonomije i radnih mesta da dovede do grčkog scenarija.

Uprkos veri Vlade Srbije te intelektualnih elita sa tehnoloških fakulteta u Srbiji da je ugalj jedini stvarni domaći izvor energije, upravo ovaj “kineski” kredit (posao) i svi budući planirani investicioni poslovi u rudokope i termo postrojenja na ugalj su na liniji dokazivanja suprotnog:

1) kompletna tehnologija za iskopavanje i spaljivanje uglja je uvozna i nikakav transfer znanja se neće dogoditi

2) kompletno znanje potrebno za izgradnju i instalaciju ovih postrojenja će biti uvezeno

3) nova radna mesta vezana za ovu i ovakvu planiranu energetiku se neće ili će se otvoriti u minornom broju

4) zabluda da će Srbija imati zaradu od ove investicije je jedna od najvećih manipulacija u novijoj istoriji

Jednostavna je činjenica da će kroz očekivanu privatizaciju praktično Srbiji u vlasništvu ostati samo zagađenja koja dolaze iz rudokopa u Kolubari i Kostolcu, odnosno subvencije globalnom tehnološkom oligopolu u formi državnih garancija na sve kredite koje je Srbija tako naivno i nedogovorno počela da daje prebogatim globalnim kompanijama, pritom niti jednog trenutka ne pomislivši da:

1) za 105 miliona dolara koje upravo dajemo kineskim kompanijama Srbija bi mogla izgraditi uz upotrebu domaćeg znanja i tehnologija minimum 5 postrojenja od oko 20-30 MW na biomasu u pet gradova u Srbiji čime bi se energija pojeftinila, lokalni prihodi značajno povećali, otvorio lanac snabdevanja domaćim resursima i otvorio veliki broj radnih mesta,

2) se moglo izolovati barem 50.000 domaćinstava u Srbiji, te da im se računi za struju i toplotu smanje za 50%

3) se moglo u svoj toj izolaciji tih 50.000 domaćinstava (ovo je naime samo prva faza očekuju nas još mnoge faze uplate Kinezima - ili bilo kome ko “nam” bude gradio termocentrale) otvoriti između 3000-

5000 dugoročno održivih radnih mesta čime bi smo obezbedili ostanak tih ljudi u zemlji, uplate poreza, i život za oko 15000-20000 ljudi , žena i dece koji bi prosperirali na ovom poslu.

4) u isto vreme nekoliko stotna održivih malih i velikih preduzeća bi započelo dugoročne i uspešne poslovne poduhvate.

Umesto svega gore pobrojanog Vlada Republike Srbije je izbegavši diskusiju o strategiji energetike u parlamentu u otvorenoj i argumentovanoj diskusiji koja bi trebala da nam pokaže da li je moguće ostvariti zelene kilovate, zelena i isplativa radna mesta te uspostavljanje novih sektora industrije i usluga baziranih na domaćem znanju i radu, odlučila da izgradi našim novcem (uzetim od penzionera, prosvetnih radnika, vatrogasaca, hitne pomoći itd) termo centralu koju će uskoro da privatizuje kroz privatizaciju EPSa, da pomogne Kinezima da razviju svoju slabo razvijenu ekonomiju i takođe da naseli nekoliko stotina ili hiljada kineskih radnika i inženjera (umesto naših domaćih radnika i inženjera).

Uprkos višegodišnjoj jasnoj, utemeljenoj i obećavajućoj strateškoj diskusiji o budućnosti srpske energetike koju su civilni sektor i nezavisni eksperti pokretali Vlada Srbije i svi visoko obrazovani službenici ministarstava energetike, životne sredine i ostalih povezanih ministarstava su odlučili da preskoče najširu demokratku diskusiju i nacionalni konsenzus oko najvažnijih pitanja tranzicije.

U isto vreme Energetska zajednica za jugoistočnu Evropu, te Evropska Komisija najozbiljnije razmatraju problem subvencija koje država daje stranim investitorima za elektro generativna postrojenja (najverovatnije protivne EU direktivama o državnoj pomoći) onemogućavajući ravnopravnu mogućnost investicijama u obnovljive izvore energije.

Ova investicija takođe znači da će Srbija biti onemogućena da uđe u Evropsku uniju ako ne obeća da će ovo postrojenje biti zatvoreno pre 2050 te godine što pokazuje na još jasniji i flagrantniji način pogrešnost odnosno sumnjivu prirodu ove investicione odluke jer će postrojenje u koje se ulaže jednostavno morati da se zatvori da bi Srbija 2050 imala dekarbonizovni elektro energetski sektor.

Zvezdan Kalmar
koordinator za energetiku i monitoring međunarodnih finansijskih institucija
emali: vodana@gmail.com
mobilni: 065/5523191

Subotica, 25.6.2015.